

شیوع بارداری‌های بدون برنامه و فاکتورهای مرتبط با آن در شهر اراک سال ۱۳۸۶

ابوالفضل محمدیگی^{*۱} (M.Sc)، نرگس محمدصالحی^۱ (M.Sc)، اکرم بیانی^۲ (M.Sc)

۱ - دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده پیراپزشکی

۲ - دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده پرستاری و مامایی

چکیده

سابقه و هدف: هر ساله ۲۰۰ میلیون حاملگی در سطح جهان اتفاق می‌افتد که در حدود یک سوم آن‌ها ناخواسته هستند و نیمی از آن‌ها به سقط منجر می‌گردد. مطالعه حاضر به منظور تعیین شیوع بارداری ناخواسته و فاکتورهای مرتبط بر آن در اراک انجام گردید.

مواد و روش‌ها: مطالعه‌ای مقطعی-تحلیلی بر روی ۳۵۲ نفر از مادرانی که نوزاد ۱۲-۶ ماهه داشتند در سطح شهر اراک با استفاده از پرسش‌نامه‌ای روا و پایا و مصاحبه صورت گرفت که ضمن به دست آوردن شیوع بارداری ناخواسته، با مقایسه دو گروه برخی از عوامل مرتبط نیز با آزمون‌های دقیق فیشر، کای اسکوئر، t-test و رگرسیون لجستیک مشخص گردید.

یافته‌ها: شیوع بارداری ناخواسته ۲۷/۸ درصد محاسبه شد که ۵۶/۱ درصد آن‌ها از روش طبیعی، جهت جلوگیری از بارداری استفاده کرده بودند. ارتباط آماری معنی‌داری بین سن زن و شوهر، تعداد فرزندان، سواد همسر و بارداری ناخواسته دیده شد. اما این ارتباط با شغل و تحصیلات مادر دیده نشد. بارداری ناخواسته با مراقبت‌های قبل از زایمان و تغذیه انحصاری با شیر مادر ارتباط معکوسی را نشان داد.

نتیجه‌گیری: بنابراین لازم است تا برنامه‌های گسترده‌ای در خصوص آموزش روش‌های مختلف پیش‌گیری از بارداری و مضرات بارداری‌های ناخواسته در جهت کنترل بارداری‌های ناخواسته خصوصاً در بین خانم‌های خانه‌دار و با سطح تحصیلات پایین‌تر به اجرا درآید تا شاهد کاهش این معضل و پیامدهای آن باشیم.

واژه‌های کلیدی: بارداری ناخواسته، پیش‌گیری از بارداری، عوامل خطر، زنان

مقدمه

حاملگی بدون برنامه شامل بارداری‌های بی‌موقع به معنی عدم تمایل به بارداری در حال حاضر و بارداری ناخواسته به معنی عدم تمایل به بارداری نه در حال حاضر و نه در آینده می‌شود [۱]. که معمولاً این واژه‌ها به جای یک‌دیگر به کار گرفته می‌شوند. هر ساله ۲۰۰ میلیون حاملگی در سطح جهان اتفاق می‌افتد که حدود یک سوم آن‌ها ناخواسته هستند [۲]. در ایران نیز علی‌رغم تمام تلاش‌های دولت در خصوص تنظیم

خانواده میزان استفاده از کل وسایل تنظیم خانواده تنها ۵۵/۴ درصد [۳] و شیوع بارداری ناخواسته بر اساس نتایج مطالعات مختلف انجام شده از ۱۸-۳۲ درصد متفاوت بوده است [۴-۹]. شکست روش‌ها، عوارض آن‌ها و برخی فاکتورهای جمعیت شناختی چون سن، سواد و تعداد دختران از مهم‌ترین علل عدم استفاده از این روش‌ها و بارداری‌های ناخواسته می‌باشد [۳].

حاملگی ناخواسته یا به دلیل عدم استفاده و یا نقص در